

Tanuld meg, hogy az életet nem csak végig küzdeni, végig szenvedni kell, de meg kell tanulni megbecsülni, ünnepelni azt. Tanuld meg, hogy az életet nem csak elfogyasztani lehet, de méltóvá kell tenni. Tanuld meg, hogy az élet robogó vonatán nem csak végig száguldani lehet, de azt áldottá tenni kötelesség. Tanuld meg, hogy azért jön a napsugaras, harmatos, virágos húsvét, hogy ezt eszedbe juttassa minden esztendőben.

Húsvét ünnepe azért jött el tehozzád, hogy örvendj az életnek. A tiédnek, a másokénak. Örvendj, hogy van tavasz, van húsvét, s van örök-élet. Amen.

ERKÖLCSI FELTÁMADÁS

Jn 11,25

Húsvét ünnepe örömnünp. Tartalmában a diadal, a felszabadult érzés muzsikál: győzött az élet a halál felett. Időpontját tekintve sem lehet más, mint az élet, a napfény, a mosoly, a derű ünnepe. Az első tavaszi virágok, a fűzfa barka, a zöldellő vetések, a megpattant rügyek, a madarak tavaszi éneke, a meleg napsugár, a megtermékenyítő esőcseppek: mind-mind olyan tényezők, melyek tartalmukban is az öröm lehetőségét kínálják számunkra minden esztendőben.

És bármennyire különös, azt is ki kell hangsúlyoznunk, hogy húsvét örömteli hangulata a halál tényéből nő ki. Jézus meghalt. Nagypénteken keresztre feszítették. A keresztről levették s Arimathiai József kőszíjába eltemették, követ hengerítettek a sír szájához. Harmadnapra övéi az élők között vélik felfedezni Mesterüket. Ujjongva hirdetik: feltámadott. Ez az evangélium, ez az örömhír a tanítványok, a keresztények között.

A természetben is ott a halál. Összel a levelek megsárgulnak, lehullnak. Elszárad a fű, elnémul a dalos madarak éneke, köd ül a hegyeken, s a szállingozó hópelyhek a természet fagyos halálnak látszatát keltik mibennük.

Nagypéntek és tél után jön a vidám örömnünp, a dalos vidám ki-kelet. Így jött most is, hogy ebben az ünnepi órában felcsendülhessen a jólismert húsvéti örömmüzenet: „Én vagyok a feltámadás és az élet: aki hisz énbennem, ha meghal is, él.“

Az emberek általában kétféle halálról szoktak beszélni: testi és erkölcsi halálról.

A testi halálban megszűnik minden életfolyamat, testünk egyenlővé válik a puszta anyaggal. Lényének látható része belesímul az anyaföld ölébe, testének atomjai új létezési formát öltenek. Idők múltán lehet, hogy mintegy illatos virág látnak újból napvilágot, vagy mint könnyáztatta göröngy hullanak újabb koporsó deszkájára. Ezt a folyamatot a költő így énekli meg: „Ha adsz nekem részt a feltámadásban, / Óh add Uram, támadjak fel virágban / Harangvirágban örvények felett / Himbálják viharok a kelyhemet... / És ne kérdezzem, miért élek, mi végre / Hadd hervadjak egy kicsit boldogabban, / Hadd lássam kissé szebbnek az eget, / Figyeljek jobban a mélység szavára / A csengettyűmmel dí-

csérjem neved“. Ez a halál nem megsemmisülés. A test atomjai is csak átváltoznak. Lelkünk pedig, mi maradandó lényeket képvisel, örökre megmarad Istennél, aki örökkévaló. Bármennyire is fájó, mi csendes megadással kell elfogadjuk, s bele kell nyugodnunk a halál sokszor kegyetlen valóságába.

Van azonban egy másik halál, melyet erkölcsi halálnak neveznek. Ebből van feltámadás. A felolvasott alapigénket is ennek a halálnak szempontjából érthetjük meg igazán.

Jézust a mi örök példaadónknak tiszteljük. Meg vagyunk győződve, hogy az erkölcsi halálból csak az ő segítségével vagyunk képesek feltámadni és csak az ő példáját követve nyerhetjük el az örökélet megérdemelt jutalmát. Az erkölcsi feltámadás klasszikus példáját a tékozló fiúról szóló példázatban mutatja be nekünk.

Az apa kisebbik fia minden jussát kikéri, s azt könnyelmű étellel hamar eltékozolja. Míg pénze van, barátja is van. Gondatlan könnyelműségében a pénze hamar elfogy, s barátai is elhagyják. Egyedül marad, minden anyagi támasz nélkül. Éhség gyötri, s a züllés utolsó állomásán a disznók vályúján próbálja enyhíteni éhségét. Itt azonban eszébe jut, hogy otthon, apja házában még a legutolsó szolgának is jobb dolga van, mint itt neki. Hazamegy, megkéri apját, fogadja vissza, nem mint fiát, csak mint szolgát. Atyám, vétkeztem, nem vagyok méltó, hogy fiadnak hívjal. Kérlek, fogadj vissza, mint egyet a szolgák közül. S mikor az idősebb fiú zúgolódik a lakoma miatt, az apa így szól: Vigadjunk és örvendezzünk, mert az én fiam elveszett és megtaláltatott, meghalt és íme feltámadott. Ugyanezt a folyamatot mutatja a Zákeus története is. Ott is az erkölcsi halálból támad fel a vámszedő. S amikor megtéréseinek tanújelét látja, így örvendezik Jézus: Ma lett üdvössége ennek a háznak.

Függetlenül attól, hogy az egyes felekezeteknek milyen a hitvallása, és milyen a feltámadással kapcsolatos hite, abban mindnyájan megegyezünk, hogy a húsvéti ünnep által Isten a mi lelki újjászületésünk, a mi erkölcsi feltámadásunk nagy lehetőségét kínálja fel minden esztendőben. Tehát, a feltámadás bennünk és közöttünk kell végbe menjen. Meg kell halnia a régi embernek, a gyarló embernek, és egy új embernek kell megszületnie a hit által. Ebben a megújulásban, ebben az erkölcsi feltámadásban érezhetjük meg az örökkévalóság előízét, amit Jézusnak köszönhetünk: „Én vagyok a feltámadás és az élet: aki hisz énbennem, ha meghal is, él.“

Az erkölcsi feltámadás első feltétele az, hogy észrevegyük, hogy mélypontra süllyedtünk, hogy a disznók vályújához érkeztünk. S hogy megfakadjon bennünk az akarat visszajutni az atyai házhoz. Úgy mint ahogy Petőfi betyárjában megfogalmazódik: „Mért vetettem fejem tilalmas dolgokra . . . Édesanyám, mért nem fogadtam szavadat?“ Ady Endre lírájában még gyakrabban és kifejezettebben találkozunk ennek a lelki állapotnak ecsetelésével. Csak egy néhány sort idézek ezek közül: „Halottan visszajöttem hozzád / Én, az életben kárhozott, / Csak tudnék egy gyermeki imát?“ „Ő nézett rám szomorún, / S harangozott, harangozott“.

Abban a pillanatban, amikor az ember vágyai, délibáb álmainak hatása alatt az erkölcsi törvény szabta keretek közül kiszakítja magát, erkölcsi halottá válik. Eltengődik egyik napról a másikra, de „önmagának és másnak is csak átok“ az élete, és „soha sincs egy tiszta gondolatja“. Aki ezt beismeri, annak már könnyű az útja a feltámadás felé. Isten kínálja az alkalmat, Jézus ott áll előtte és figyelmeztet: „Én vagyok a feltámadás . . .“

Jézusnak fel kell támadnia legalább minden esztendő húsvétján bennünk, mert mindennap meghal bennünk és közöttünk az ő szelleme. Sokszor kereszthalállal, valóságos erőszakkal öljük meg magunkban Őt. Kiöljük szívünkéből, kiűzzük magunk közül. De a legnagyobb ellenségei nem is azok, akik nyíltan „feszítsd meg“-et kiáltanak rá, hanem azok, akik közömbösek. Napjainkban a fásult közömbösség a legnagyobb veszély. Ez öli meg a jézusi szellemet. Azok, akik csak ünnepi köntösként öltik magukra a vallást, de komolyan soha sem gondolnak arra, hogy ennél többet kezdjenek vele.

Nézzünk csak önmagunkba. Meghalt benned a gyermek. Öreg, morcos, zsémbes lettél. Támadjon fel benned a gyermek, kinek Jézus fejére teteti kezét s elmondhatja: ilyeneké az Istenországa.

Meghalt benned a hajdani ifjú. Gyáva lettél. Te azt mondom, óvatos vagy, de tudom, sok minden megégette a szívedet, s a sok csalódás elrabolta, elnyűtte ifjú arcodat, széttepte reményedet, elvitte jókedvedet! „Meghalt ifjúságod.“ Támadjon fel benned az ifjú, ki felövezi derekát, s indul, bízva és remélve, egy boldog szép jövő elébe.

Meghalt benned a hitvestársad, akivel akkor sűrű tartó hűséget esküdtél. Összeszoktatok, együtt húzzátok az ígát, de hol van a „hű és igaz szeretet“? Támadjon fel benned a tudat, hogy egymásnak adósai vagytok azzal, hogy szeressétek egymást, hűségben mindhalálig.

Meghalt benned az atyafi. Nem ismered rokonaidat, fajtád nem érdekel. Csak a megélhetés, csak a nagyobb haszon, csak a nyereség. Támadjon fel benned az érdek nélküli testvéri szeretet.

Meghalt benned a hívő ember. Annyit hallottad: nincs Isten, annyit pumpáltak beléd a hitetlenséget, míg nyilvánvaló lett rajtad is a kijelentés „Tudom a te dolgodat, hogy az a neved, hogy élsz, és halott vagy. (Jel 3,1—2). Vigyázz és erősítsd meg a többieket, akik haló féltében vannak. Támadj fel a hitben, ne mondd, hogy elvégeztetett. „Az újrakezdés arany jelszavát minden kapura véssük fel, véreim“, mert hit nélkül élni nem lehet.

Meghalt bennünk az Isten gyermeke. „Belőlem a jobb rész kihalt“ mondhatjuk a költővel a jólismert szomorú hírt. Fel kell támadni, meg kell újulni, erre hív húsvét. Egy új erkölcsiséget kell megélni „Hogy levettekkézték ama régi élet szerint való ó-embert... megújuljatok pedig a ti elméteknek lelke szerint, És felöltözzétek amaz új-embert, mely Isten szerint teremtetett igazságban és valóságos szentségben.“

Adja Isten, hogy megérezd a tiszta húsvéti örömet, s élvezd az Atya örömét is, ki így szól: az én fiam elveszett és megtaláltatott, meghalt és feltámadott. Amen.

PÁLFI DÉNES

FÉLELEMŰZŐ BÁTORÍTÁS

Mt 10,23

A felolvasott bibliai verset Jézus tizenkét tanítványát kiküldő, munkában indító beszédéből vettem. Mint jó édesapa a családi fészekből szerencsét próbálni kirepülő gyermekeit, úgy látja el Jézus is jó tanácsok-